
پزشکی مراقبت‌های ویژه در افق آینده

مؤلفین:

دکتر محمد فتحی

فلوشیپ مراقبت‌های ویژه، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
رئیس مرکز تحقیقات بهبود کیفیت و مراقبت‌های ویژه

دکتر نادر مرکزی مقدم

دانشیار و مدیر گروه علوم مدیریت و اقتصاد سلامت دانشگاه علوم پزشکی ارتش

دکتر مهدی احمدیان

عضو هیأت علمی دفتر آینده‌پژوهی دانشگاه عالی دفاع ملی

سرشناسه	: فتحي، محمد، ۱۳۵۰-
عنوان و نام پدیدآور	: پزشکی مراقبت‌های ویژه در افق آینده/تأليف محمد فتحي، نادر مركزي مقدم، مهدي احمديان.
مشخصات نشر	: تهران : رويان پژوه، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهري	: ۱۵۰ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۸-۸۰۰-۸
وضعيت فهرست نويسی	: فيبا
يادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: مراقبت‌های ویژه (پزشکی)
موضوع	: Critical care medicine
موضوع	: پزشکی — خدمات — آینده‌نگری
موضوع	: Medical care -- Forecasting
موضوع	: پزشکی — آینده‌نگری
موضوع	: Medicine -- Forecasting
شناسه افزوده	: مركزي مقدم، نادر، ۱۳۵۲-
شناسه افزوده	: احمديان، مهدي، ۱۳۶۵ -
شناسه افزوده	: Mehdi Ahmadian, Mehdi
رده بندی كنگره	: RCA۶/۷
رده بندی ديویی	: ۶۱۶/۰۲۸
شماره كتابشناسی ملی	: ۷۵۰۷۱۵

پزشکی مراقبت‌های ویژه در افق آینده

مؤلفین: دکتر محمد فتحي، دکتر نادر مركزي مقدم، دکتر مهدي احمديان

ناشر: رويان پژوه

نوبت چاپ: اول-۹۹

چاپ و صحافی: نور

قطع: وزیری-۱۵۰

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

بها: ۵۸۰۰۰ تومان

شابک: 8-800-408-600-978

کليه حقوق مادي و معنوي اثر متعلق به مولف است و هرگونه تکثیر، بازنویسی، خلاصه‌برداری و یا برداشت به هر نحوی بدون اجازه کتبی از مولف مجاز نبوده و منجر به پیگرد قانونی می‌باشد.

دفتر نشر و نمایشگاه دائمی: تهران، خیابان انقلاب، بین ۱۲ فروردین و منیري جاويد (روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران)

تلفن: ۶۶۹۷۰۷۴۰ - ۶۶۴۸۶۳۷۳

ساختمان کتاب‌های جیبی، طبقه سوم.

www. RPpub. ir

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار مؤلف
۹	فصل اول روندهای جهانی حوزه پزشکی
۹	کلان روندهای حوزه سلامت
۱۶	روندهای نوآوری در حوزه سلامت
۲۱	روندهای نوپدید در حوزه سلامت
۳۷	جمع بندی فصل
۳۹	مراجع
۴۱	فصل دوم پیشران های اثرگذار بر آینده پزشکی مراقبت های ویژه
۴۱	پیشران های سلامت
۴۶	پیشران های فرهنگی و اجتماعی
۴۸	پیشران های فناوری
۶۷	پیشران های تجاری
۶۸	جمع بندی فصل
۷۰	مراجع
۷۱	فصل سوم جهت گیری های بیمارستان ها در آینده
۷۱	ساختار و ساختمان بیمارستان آینده
۷۵	گذار به سوی آینده
۸۲	بیمارستان ها در آینده چگونه خواهند بود؟
۸۴	جمع بندی فصل
۸۷	مراجع
۸۹	فصل چهارم دورنمای پزشکی مراقبت های ویژه در ۲۰۵۰
۹۳	انتظاری فراتر از واحد مراقبت های ویژه امروز
۹۵	معماری واحد مراقبت های ویژه در ۲۰۵۰
۱۰۰	بهره گیری از فناوری در آی سی یوهای ۲۰۵۰
۱۱۴	تحلیل هزینه-اثربخشی مراقبت های ویژه در ۲۰۵۰
۱۱۸	روش ها و فرایندهای مراقبتی در ۲۰۵۰
۱۴۰	چالش های مراقبت های ویژه در ۲۰۵۰
۱۴۶	جمع بندی فصل
۱۴۷	مراجع
۱۴۹	بهره سخن

پیشگفتار مؤلف

این کتاب در واقع بخش دوم از مجموعه کتاب دوجلدی برآمده از پژوهشی آینده‌گرا در حوزه پزشکی مراقبت‌های ویژه است. چنانچه جلد اول این مجموعه به دست‌ان رسیده باشد، در آن بیشتر به چالش‌هایی معمول در این حوزه پزشکی پرداخته شده که مراکز پزشکی مرتبط در سطح جهان با آن دست به گریبان بوده‌اند و در رویارویی با آنها مدل‌ها و روش‌هایی را توسعه داده‌اند. کتاب حاضر به عنوان جلد دوم این مجموعه در نظر دارد تا نگاهی آینده‌محور به مراقبت‌های ویژه داشته باشد، بازوهای شکل‌دهنده آینده در این حوزه پزشکی را بررسی کند و تصاویری برآمده از واقعیات امروز در افق ۲۰۵۰ میلادی ارائه کند.

برای اندیشیدن درباره آینده مراقبت‌های ویژه باید همزمان به طرف عرضه و طرف تقاضا توجه کند. در طرف تقاضا، عوامل زمینه‌ای موجود دارند که اندازه و نوع تقاضا را تغییر می‌دهند، همچون رشد جمعیت، پیری، شهرنشینی، سبک زندگی، تغییر آب و هوا، تروریسم و نظایر این‌ها. در طرف عرضه نیز پیشرفت علم و فناوری و امکان توسعه منابع و زیرساخت‌های سلامت مطرح است. بخشی از از مراقبت‌های سلامت به طور مستقیم به مراقبت ویژه مرتبط نیستند، مانند خدمات اورژانس، یا خدمات پزشکی از راه دور. اما این دسته از خدمات مراقبتی هم در سیاست‌گذاری و راهبری کلان مراقبت‌های ویژه حائز اهمیت هستند.

کتاب حاضر با هدف ایده‌یابی برای مراقبت‌های ویژه طراحی شده و بر اساس دیدگاه کلانی که پیش از این مطرح شد، به غیر از مسائل مختص آی‌سی‌یو به مسائل فراتر از آن نیز چشم دارد. فصل‌های یکم و دوم برای دید پیدا کردن درباره آینده پزشکی و مراقبت‌های سلامت، به مطالعه روندها و پیشران‌های گزارش شده برای این حوزه اختصاص داده شده‌اند. فصل یکم به شکل عام به روندهای پزشکی و سلامت می‌پردازد. در فصل دوم اگرچه بر پیشران‌های علمی و

فناورانه تأکید شده اما دسته‌بندی دقیق‌تری برای تفکیک پيشران‌ها ارائه شده تا مطالب به بهترین شکل در ذهن مخاطب بنشیند و امکان تحلیل فراتر از محتوای کتاب برای او فراهم شود. فصل سوم به گمانه‌زنی درباره آینده بیمارستان می‌پردازد. بیمارستان مهم‌ترین ظرف بروز خدمات مراقبت‌های ویژه است؛ و بیمارستان آینده هم با تأکید خاص بر آی‌سی‌یو و هم به شکل عام در برخی اسناد موجود مورد توجه بوده است. فصل چهارم به بازگویی یکی از منسجم‌ترین و حرفه‌ای‌ترین مجموعه‌های پژوهشی درباره آی‌سی‌یو آی‌سی‌یوی آینده می‌پردازد: مجموعه مقالات آی‌سی‌یو در سال ۲۰۵۰. از میان نزدیک به ۲۰ مقاله منتشر شده در مجله «پزشکی مراقبت‌های ویژه»، گزیده‌ای از گمانه‌زنی‌های نویسندگان مقالات فراهم شده و در این فصل عرضه شده است. در بخش پایانی نیز تلاش شده تا یافته‌های مجموعه افراد مشارکت‌کننده در مراحل مختلف گردآوری و تنظیم کتاب در قالب توصیه‌هایی برای سیاست‌گذاری بهتر در سطح نظام سلامت در اختیار مخاطب قرار گیرد.

در پایان لازم است از مجموعه پژوهشگران و همراهانی که در شکل‌گیری این مجموعه تلاش کردند صمیمانه تشکر کنم که بدون تلاش‌های بی‌وقفه این عزیزان شاید نگارش این کتاب ناشدنی می‌نمود.

دکتر محمد فتحی

رئیس مرکز تحقیقات مراقبت‌های ویژه